

[Oluf Pedersen.]

Men noget andet er, om ikke selve Brødprisen Stigning i Forhold til Rugprisen Stigning er ansat for højt, saaledes som adskillige har været inde paa; det synes jeg den er og skal ogsaa begrunde det.

Det var i gamle Dage, før sidste Krig, almindeligt, at man byttede Rug for Brød hos Bageren og fik samme Vægt i Brød tilbage, dog at man gav 2 Kr. ekstra til Bageren pr. 100 Kilo. Saaledes var det i 1914 med en Rugpris paa 12 Kr., og med de 2 Kr. i Bytte, eller hvad man vil, var det altsaa 14 Kr., og det blev for 25 4 kg Brød 56 Øre pr. Brød, og det svarede ogsaa til Brødprisen i 1914. Bagerne fik for at omsætte de 100 kg Rug til Brød selv de 8 Brød, der blev mere end de 25 Brød, som svarede til selve Rugens Vægt, idet der bliver ca. 33 4 kg Rugbrød af 100 kg Rug. 56 Øre $\times$ 8 er 4 Kr. 48 Øre plus yderligere 2 Kr., det vil sige, at der blev betalt 6 Kr. 48 Øre for de 33 Brød eller ca. 20 Øre pr. Brød i Bager- og Møllerpeng, om man vil. I 1939, før denne Krig, laa det saadan, at Rugen kostede ca. 14 Kr. 62 Øre og Rugbrødet 89 Øre. De 33 $\times$ 89 giver 29 Kr. 37 Øre, og naar de 14 Kr. 62 Øre for Rugen trækkes fra, blev der i 1939 14 Kr. 75 Øre i Bager- og Møllerpeng eller ca. 45 Øre pr. Brød imod 20 Øre før Krigen i 1914. Og hvordan er det saa i Dag? Ja, Maksimalprisen paa Rug er jo 29 Kr. pr. 100 kg, men fra dette gaar et Tilskud ifølge denne Lov, der, saa vidt jeg kan se, er 9 Kr. Det vil sige, at Udgiften maa blive ca. 20 Kr. pr. 100 kg. Ministeren siger, at Brødprisen bliver ca. 1 Kr. 50 Øre paa et 4 kg Rugbrød. Der betales altsaa 33 Gange de 150, det er 49 Kr. 70 Øre, hvorfra gaar 20 Kr. til Rugen. Det bliver 29 Kr. 70 Øre i Bager- og Møllerpeng eller 90 Øre pr. Brød, det vil sige 4½ Gange det, der blev betalt i 1914, og det dobbelte af, hvad der blev betalt i 1939.

Nu ved jeg, at der til de 20 Kr. kan lægges visse øgede Lageromkostninger — det er jo givet, at dette maa komme, fordi man forlanger, at Rugen skal afleveres, da man ikke vil have, den skal ligge ude hos Landmændene. Dette medfører selvfølgelig ogsaa øgede Renter og andre Udgifter — der kan jo være Tale om Vanskeligheder ved Opbevaring og Tørring o. s. v., men dette gælder dog i alt Fald ikke for den Rug, der bliver afleveret straks. Altsaa for den Rug, der afleveres den 2. September, er der ingen Grund til at foretage en Prisforhøjelse paa Grund af øgede Lager- og

Renteomkostninger, for de er jo ikke paa-løbet den Rug, der skal afleveres i første Omgang. En Stigning af Rugbrødsprisen den 2. September som den, Landbrugsministeren har bebudet, er derfor efter min Mening større, end rimeligt er. De 27 Øre pr. Brød, som Hvedeaafgiften skulde nedsætte Rugbrødsprisen med, kommer tilsyneladende ikke Befolkningen til gode. Jeg synes ikke, at Rigsdagen her blindt skal følge Priskontrolraadets Udregninger. Rigsdagen vil, saa vidt jeg kan se, gøre en nyttig Gerning ved at føre Kontrol med dette Kontrolraad.

Ud af alt dette kan man se, at vi nu er tvunget til, hvad Brødet angaar, at faa det ind under Statskontrol. Det er Krigen, der har nødvendiggjort dette, og derfor vil jeg ikke angribe det, men man ser ogsaa, at det, at man maa føre Statskontrol, medfører store Omkostninger, og det kan i visse andre Situationer forklare, hvorfor det altid er saa dyrt at gaa til en Statsregulering. Naar vi her i Danmark har haft en højere Levofod og mere ligelig Fordeling end maa-ske i noget andet Land, saa staar det i Forbindelse med, at vi har haft mindre Regulering. I en Tid, hvor saa mange Røster lyder om, at der nu skal reguleres mere og mere — ogsaa hvor det er unødvendigt —, kan der være Grund til at advare herimod. Det kan være godt nok, at vi skal lære af andre Lande, men der er jo ingen Grund til, at vi skal efterabe, og her synes jeg, det maa være Rigsdagens Opgave at passe paa, at man ikke gaar for vidt.

Jeg kan, som sagt, ikke se det beretigede i den store Stigning i Brødprisen. Fordi Landbruget faar 29 Øre mere for Rugen til et Brød, synes jeg ikke, at de, der i Forvejen, saa vidt jeg kan skønne, havde faaet rigeligt, ogsaa skal have et tilsvarende Beløb til Dækning af visse Omkostninger, som de endnu slet ikke har haft, som i alt Fald først kommer senere, og som endda knapt udgør et saa stort Beløb. I denne Forbindelse vil jeg sige, at man kan ikke og skal ikke benytte de dyrest drevne Virksomheder som Grundlag for Beregningen. Jeg vil antage, at Folketingsudvalget med Skepsis vil se paa Nødvendigheden af den kolossale Prisstigning, som Ministeren har bebudet, og jeg haaber, at Prisstigningen vil kunne begrænses.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg takker de ærede Ordførere, som har anbefalet det foreliggende Lovforslag, og skal ganske kort besvare de Spørgsmaal, der er stillet, navnlig angaaende